

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indúlt: Pénteken, Augustus' 8-dikán, 1834.

12.

HELVÉTZIA.

A' köztársasági gyűlés Jul. 22-kén meghatározta, hogy a' mit a' felsőségi Tanács az idegen országból kiköltöztekre, és nálok menedék helyet keresettekre nézve azért rendelt, minthogy azok a' menedékhely adás jussaival visszaéltek, tökéletesen helybe hagyatattik, és megerősítetik. A' végzés mellett 14, ellene pedig 7 szavazat volt, úgy hogy ez a' tárgy többé biztosság vitatása alá nem is botsáttatik.

SPANYOLORSZÁG.

Journal de Paris Jul. 19 ről jelenli: Az elpártolások, mellyekre a' Don Carlos felekezete számot tartott, nem történnek; alig szaporodott az egynéhány katonával; a' Királyné hadiseregei ellenben számosan szaporodnak a' Városi katonasággal. — Rodil minden neki tett ajánlásoknak nagy lelkiellent állott; a' legkeményebb rendszabásokhoz nyult, hogy az Insurgensektől minden élelem útát elvágjon, — Rodil a' síkra igyekezik a' pártosokat tsalni, de az Insurgensek jól látják, hogy az nem nekik való, veszedelmes lenne, 's azért kerülik az ütközetet.

A' Journal des Debats Jul. 18-ről írja: Don Carlos 17-kén a' Junta két tagjaival Echarri-Araniz városotkában volt, 's a' lakosokat proclamatiók által igyekezett fegyver fogásra bírni. De mind eddig következés nélkül. Ezt látván katona szedést rendeltetett a' 17 esztendőstől a' 42 esztendősig. De mivel fegyver annyi

ember számára nints, mintegy 10, vagy 12 ezer lándzsát készítenek. Egy illy módon felfegyverkezett tsoport parasztság, aligha meg meri támadni a' Királyné rendes bataljonjait! — Nem is látszik, hogy Don Carlosnak tzelja lenne Rodilt megtámadni. — vagy azért, mivel még készületlen az ütközetre, vagy azért, mivel a' Rodil seregéből a' köz emberek, és altisztek által szökéseket reményli zászlója alá. A' két sereg mozdulatjaiból ítélve, lehetetlen hogy rövid idő alatt egy kis tsetepaté ne történjék. A' Junta, Elisondóba ismét vissza tért, hol a' forma ruhák és lándzsák készítésével szorgalmason foglalatoskodnak.

Journal de Commerce azt írja: „Hogy Don Carlos a' volt Generalconsult Londonba, Castillo Urat Sz. Pétervárába, Gróf Alcudia Urat Bétsbe, de los Rios lovagot Berlinbe, Alava de Toledot Nápolyba, Neviat Turinba, és Marquis Labradort Romába követeknek kinevezte.

A' Madridi Ujságban Jul. 19-ről a' belső dolgokraügyelő Minister Moscoso a' következő Proclamatiót adatta ki: „A' Tartomány Polgári Kormányozójához. Ő Felsége az Uralkodó Királyné, és az ő nevében az Igazgató tanács, megértvén a' Ministeri tanátsól, nagyon megsomorodott, a' rendetlenségek és hallatlan mérészgonoszságokon, mellyek a' mult éjjel történtek, telyes bizodalommal fordulnak, a' fő város minden betsületes lakosaihoz, és minden Spanyolokhoz, kik benne vagynak, és felszólítják mind-

nyájokat általjában, hogy lehető rövid idő alatt az olly iszonyúságoknak végét vessenek. A' rettenetes nyavalya, melly ezen városban kiütött és a' mellynek jelei a' közelebb lefolyt napokban nevedtek, szint adott ezen zabolátlanságokra; de a' II. Isabella királyi székének, és a' bölts szabadságnak elenségei, voltak azoknak valóságos indítói. Az útalatos, szántszándékos, és a' szenvedő emberiség betsülése nélkül elszort hírek, azok a' mérges fegyverek, mellyeket haszonra fordítottak, — 's mellyik szempillantást választják rá? azt, — mellyben a' nép a' rettenetes nyavalya terhe alatt nyög. — Az Igazgatás reményli, hogy az illy feltámadások nem újulnak meg; de a' mellett a' legkeményebb rendszabásokhoz nyult, hogy azokat kikerülje; és tekintvén a' köz kötelességekre és érdekekre, mellyeket a' haza minden igazbaráti a' Városi katonaságéval egybe kötnek, — nem külömben számottartván a' katonai betsületre, végre pedig minden lakosokra, kiknek a' jó rend fenntartása szíveken fekszik; tudni fog a' kormányzék a' szerentsétlen eseteknek, és gonoszságoknak, mellyek minden jó polgár szívét szaggatják, hártársabni. Allhatatos lévén lépéseiben, minden felekezeteiket a' rend korlátjai közt, és a' jól értett szabadság zaboláján fog tartani; a' zabolátlanságokat, mellyeket tegnap olyanok vittek véghez, kiket már esmernek, keményen meg fogja büntetni; a' törvények köteleztetésénél fogva, tulajdonát és személyét minden Spanyolnak, minden személy válogatás nélkül oltalmazni fogja; mivel az óhajtja, hogy a' köz haza minden fijainak köz bátorságát, nyugalalmát, és boldogságát, a' Királyi Statutumok és a' II. Isabella Királyi széke erős talpkövére alapítsa. — Közölöm ezt a' Királyi parantsolatot, hogy

ezt Extzellentziád tüstént minden helyeken, a' szokás szerént, kihirdettesse. Madrid, Jul. 18-kán 1834. (aláírva) Moscoso."

Párisi Ujságok azok között a' Moniteur is harmad nap óta több rendbeli telegrafi tudósításokat adtak ki, mellyek Bayonnéből Jul. 27, 28-káról közöltettek. Ezeknek foglalatjok summásan ide megy ki. Az insurgensek Jul. 23-kán Borundába vonták magokat, a' hol négy oldalról körülvétettek. Don Carlos Elison dóban van, a' kinek Zumalacarre-guy maga tanátsolta, menne vissza Elison dóba, mivel az ő hadinépével nem fogná győzni a' sebes utazást ide amoda, olyan helyeken a' hol a' meredekségek miatt sem lovon sem öszvéren nem lehet utazni. — Rodil general minden nemű eleségnek szállítását keményen megtiltotta, olyan helyekre, mellyeket még most a' Carlis-ták tartanak elfoglalva.

A' legújabb telegrafi tudósítás szerént Don Carlos Lezaca-ba vonta magát, éppen Frantzia ország határ széléhez. — Rodil Borundába be nyomult és azon van, hogy Zumalacarre-gy egészen körülkerítse. Holnap hihető ütközetre kél a' dolog.

Madridből Jul. 19-kén költ tudósítás így adja elő a' közelebbi napokban ott véghez vitt borzasztó öldölések környülállásait: „Jul. 16-kán elterjedvén az epemirigy pusztításai egyszerre az a' hír támadt, hogy a' kútakba mérge volna hányva. A' Jésuiták neveit gyakran és fenyegetőve emlegette a' nép. Ez nap estve azonban ennél több említésre méltó alig történt. Más nap reggel megújította a' köznép dühöségének jeleit. Délután két órakor megragadtak egy embert azzal vádolván, hogy egy piatzi közönséges használatú kútba mérget akart hányni,

ezt a' neki dühödött bula nép a' postahivatal előtt álló katonáor szeme láttára meggyilkolta. A' megmégelt kútaról mind inkább terjesztődött a' hír, 's a' nép fegyverkezve kezdé az útszákát végig jarni, kik között polgári testörző katonák is voltak. A' nép dühössége szemlátomást nevedett, de a' városi felsőség még sem tett rendeléseket, tsak némellyeket lehetett látni a' polgári testörzők közül, kik formaruhában 's fegyveresen a' fegyvertár felé siettek, mint szokott öszvegyülekezések helyére. Délután öt óra felé csoportosan tódult a' nép a' toledó utzában fekvő Jesuiták klastroma felé, 's kívánta hogy botsáttassanak bé. A' papság a' kapukat bezárta és a' betörhetés ellen behányta; mondják, hogy ugyan ekkor a' klastromból lövések is estek a' népre, a' mi nem bizonyos; de a' nép ezen állításnak hitelt adván, a' kapukra rohant 's azokat betörte, 's első dühösségeknék több papok lettek áldozatává, kiknek számát 12 re teszik. Az egész klastrombeli papságnak ilyen szomorú sorsa lett volna; de annak Rectora minden tagjait a' klastromnak a' templom sekrestyéjébe gyűjtötte, a' hova a' dühös nép be nem ronthatott, mivel egy pap kivont kardal az ajtó eleibe állván, esküdött, hogy készebb életét feláldozni, mint a' berohanást ezen menedékhelybe megengedni. Ezen pillanatban mene a' klastromba szinte egyedül maga Martinéz Generál 's nagy bajjal arra bírta a' fellázadtakat, hogy a' még meg nem öletett papok ne bántassanak, hanem mint méregkeverők a' törvényhatóságnak általadassanak. — Erre a' klastrom talpkövig elpusztított. — Még rettentőbb volt a' mi éjjel felé a' Franciscanusok nagy klastromában történt; a' hozzá közel felállított gyalog és lovas katonaság azzal mentvén magát, hogy nints

parantsolatja a' nép megtámadására, tsak nézte hogy a' dühös nép a' klastromot elpusztította, és 35—40 szerzetest megöldökölt. Ugyan ezen estve a' Dominikánusok nagy klastroma is elpusztított. — A' papok és szerzetesek közül mint egy 96 tan és beavatottanok 12 lettek a' dühös nép áldozatjaivá. Ezen 3 nap alatt a' choleraában 850 haltak meg.

N A G Y B R I T A N N I A.

A' Hampschiri telegráf ezeket írja: Don Carlos Londonból lett elutazásátitt maradott követői akkor tudták meg legelőbb, mikor a' tudósítás megjött, hogy Bayonnén keresztül ment, a' Spanyolhatárokat meg haladta, és az ő szerentsés 's bátor Genera-lisa Zumalacareguy szélső örjeihez elérkezett. Az ő elutazása nem tsak titokban maradott, hanem jól kitsinált terv szerint hajtattott végre. A' Fejedelem kemény rheumatismus szine alatt, béburkolta a' fejét egy keszkenővel, és a' háló szobájában vissza menvén, meghagyta embereinek, mondják meg azoknak, kik magokat jelentik, hogy ő beteg, és senkit el nem fogadhat. A' füle körül a' haját igen rövidre nyirette, tömött veres szakállát és bajuszát leberetváltatta, és vendég-hajattett fel. Így el változtatva hagyá el Bromptont Jul. 1-sőjén ejtve, öt nappal Portsmouthba lett megérkezése után. Szerentséje volt, a' tenger partokat; Parist, és a' Spanyol határokat hamarébb elérni, mint sem valaki itt tsak annyit is tudhatott felőle, hogy útnak indult. A' követői tudják, hogy az ő fejedelmi felsége el meneteleolta kétszer vett töle tudósítást. Némellyek sokat épitenek szerentséjére 's úgy rajzolják le jövendőbeli politikáját, mint a' felvilágosodott Liberalismus el-

veivel megegyezőt, mellyre ötlet az Angliai politika itt látott következe- sei bírták volna. Azt erősítik, hogy mint egy 25, 30 ezerig való Katonája van fegyverben, kik el szánták mago- kat az ő törvényes jussa oltalmazásáért, életeket fel áldozni. A' Fejedelem a' két ország határain lett által menete- lekör 11 órányi útat tett lóháton. E- gyetlen egy késérő, egy Frantzia tiszt volt vele. Don Carlos Felesége, és három leányai, egy néhány nap alatt Bromptonból Londonba vissza térnek.

Az alsóház ülésében Jul. 25-kén felállott Lord Althorp, hogy az Kor- mányzás tervét az 1853/4-dik eszten- dei adóra nézve elő terjeszse. Öröm- mel megmutathatná, monda ő, hogy a' b évétel, a' kiadáson felyül még mara- dékot is ad, melly sokkal több mint a' mult esztendőben, és hogy a' Kormány- széknak tzélja lenne, az adót, ezen maradéknak tsak nem egész Summá- jával megkevesíteni. Ez, Aprilis végé- vel 2 millio font Sterlinget tett. A' ne- mes Lord továbbá felvilágosította a' különböző tárgyakat, mellyekre ezen adó megkissebbítését kiterjeszteni szán- dékozik. A' többek között a' földmí- velés nyerjen 75,500 font Sterlingre me- nő könnyebbülést. — Az egész Summa, a' mennyivel kevesebbre kívánja az adót venni tesz 1,500,000 font Sterlin- get. A' kintstár Cantzellariusának ezen maga kinyilatkoztatása vidám és sokáig tartó helybehagyással fogadtatott. B a- ring Ur azt állította, hogy nem len- ne okosság, a' taxákat a' mostani több b évétel egész Summájával megkevesít- ni, minthogy későbbre híjánosság ad- hatná magát elő. H e r r i e s Ur beszé- dének ugyan a' volt az értelme. — E- zen javallatja Lord Althorpnak az új adó leszállítására nézve minden el-

lenmondása nélkül az Oppositionnak el- fogadtatott.

O R O S Z O R S Z Á G.

Jul. 13-kán A' Tsászárné Ö Felsé- ge születése nagy innepén az Udvari kápolnában tartatott, Misén, az egész Tsászári familia, a' Prussus Korona örökös és korona örökösne Ö Kir. Ma- gasságok, A d a l b e r t a' Prussus Kir. hertzeg, 's több idegen országi Kir. hertzegeken kívül számos főrendű mél- tóságok jelentek meg. Estve az udvari állortzás mulatság alatt, mellyben a' nemesség és a' kereskedők jelenhettek meg, a' kert pompáson kivilágositta- tott. — A' tsászári hajókról, mellyek ezer zászlókkal innepi módra feléke- sítette a' kikötőtorkánál, a' kir. pa- lota előtt állottak, egész napon á- gyúztak.

Az Ifjak, kormányosok, Kapitá- nyok, és hajóépítők formálására a' Tsászár Ö Felsége parantsolatjából egy hajókázási oskola állittatott fel C h e r- s o n b a n, melly f. e. Aug. 27-kén meg- nyittatik.

FRANTZIA ORSZÁG.

Az Alsó Rajnai Kuri r, melly Strassburgban jö ki, Jul. 26 ról ezeket jelenti: „Felsőségi parantsolat vala, hogy az itteni nemzeti testörző sereget fegyveréből ki kell vetkeztetni, de a' minek három napi törekedés után sem lett fogantja. A' polgár mester elsőb- ben Oberster Cham py hoz írt, ki azomban minden együtt munkálódástól vonogatta magát, azt mondván: hogy ő az elosztatás eránt kiadatott parants olta minden hatalmától megfosztatott. A' polgármester annakutánna a' sereg- osztályok' várvezérihez folyamodott, kik ugyan azt felelték. Tegnap ismét

az osztályok Kapitánjaihoz külön külön hosszú levelet küldött azzal a parantsolattal, hogy Kompaniájik fegyverből leendő kivetkeztetését hajtsák végre. A' mint a' feleletekből tudhatni a' polgármester ezekkel sem boldogult, minthogy azon polgároknak, kik kompaniájokhoz tartoztak, most már parantsolatot adni nints jussok. Nehéz által látni, mi indíthatta legyen a' polgármestert arra, hogy ő már két esztendő óta örömet enged magát csak a' kormányzék tzeljaira eszközül fordítani, 's a' mi városunkal azóta egyetértésben lenni nem kíván 's ez által lassanként elveszté a' polgárok szeretét, mellyet bírt. Vannak szempillantatok, mellyekben el kell a' tisztviselőnek magát határozni, 's vagy ehez vagy amához állani; és ezen esetben azután a' következesek terhét is kell hordozni. — Úgy látszik, hogy a' nemzeti testörző sereg kivetkeztetése fegyvereikből, békességesen és tsendességgel többé alig eshetik meg.

B É T S.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott a' Fő Mszú Magyar Kir. Udvari Cancelláriához Jul. 29-kén költ határozata által Galanthai Hertzeg Eszterházy Pál Urat Sopron Vármegyének örökös Főispánját a' nevezett Vármegye valóságos Főispányává kegyelmesen kinevezni.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Szathmár Vármegyének ezelőtti Al-Ispányát Geötz Ferentz Urat Királyi Tanácsos-sá kegyelmesen kinevezni.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Ns Hunyadvármegye Főbíráját Kéméndi Váradí Jó'sef Urat az Erd. törvényes kir. tábla rendes assessorává, Iszlai Iszlai László Urat pedig ugyantsak kir. tábla számfeletti assessorává kinevezni.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'son. Aug. 5-kén. A' Tkts Karoknak és Rendeknek ezen napokban tartott kerületi üléseikben a' törvénykezési munkálat 3-dik osztályának 17-dik tikkelye; „a' talált kintsek-ről“ vételettel fel, mint kellessék t. i. azokkal a' találóra, a' földesúrra és a' Kir. fiscusra nézve törvényesen bánni? Ez megállítatván, a' 18 dik tikkely vételettel fel: „A' közös családi oklevelek tartása, közlése és vissza kívánása felől, 's most erről folynak a' vitatások.

Soprony Nemes megye RRei e' f. h. 18 és 18-dikén tartott közgyűlésben többi tárgyak között különösen azon tanakodtak, hogy Hg. Eszterházy Pál Ö Ts. Kir. Felségének Londoni Követe, édes atyjának Eszterházy Miklós Hgnek halálával megürült Főispáni örökös székébe, minélelőbb 's mennél fényesebben iktattassék. E' végre egy, 120 főből álló banderiumnak a' nemesség közül 's a' Ns. RR. költségein leendő felállítatása végeztetett, a' jolosebb birtokukak pedig felszólítottak, hogy nemzetisen lóháton, vagy kotsikban mennél többen jelenjenek meg. Egyszermind értésükre esvén az egybe-gyűlt RRnek, hogy óhajtvá várt örökös Főispánjok, a' Ns. megye keblében Kismartonban, ősi és fő lakhelyére megérkezett, azonnal kebelekből mintegy 24 személyből álló fényes küldöttséget nevezének, melly a' RR. és RR. nevében örökös és nem sokára valóságos Főispánjokat tisztelné meg. A' tisztelt Főispán valódi szeretet kijelentésével 's nyájassággal fogadván a' küldöttséget, minekutána annak üdvözölő beszédjére lelkes magyar kifejezésekkel válaszolt 's a' Ns RRnek személye iránti betses figyelmeket meg-

köszöné, megígéré, a' mennyiben körülményei engedendik, a' székbe iktatást jövő Septemberben tartani. Hertzeigi lakoma követé a' tisztelkedést. —

Soprony vidékén sints széna, sarjut szinte nehezen reménylenek; ezért a' marha ára itt is nagyon letsökkent, a' hús ára pedig leszállított.

E R D É L Y.

K o l o z s v á r t Julius 26-kán tartott Országos ülésben ideigleni elnök Gróf Nemes Ádám Ur Ö Excja előadta Föhertzeg Ferdinánd Ö Királyi Fenségének mint Királyi országgyűlési biztosnak a' KKhoz és Rendekhez intézett levelét, melly mellett Ö királyi Fensége közölte Ö Ts. Kir. Fenségének e. e. Julius 18kán költ kegyelmes királyi leírását. Ezen kegyelmes királyi leírásban a' Rendeknek tudokra adatik, hogy Ö Felsége az országgyűlésé által választottak közül országgyűlési rendes elnöknek (statuum praesidens) az Erdélyi törv. kir. tábla eddigi ideigleni elnökét, felső Szilvási Nopcsa Elek Ur Ö Exiát, ítélmestereknek pedig, b. Szolnokvármegyei volt alispány Tancsi Földvári Farkas, Kolozsvármegyei volt Föbíró felső Bükki Horváth Ferentz, 's királyi táblai rendes assessor Enlaki Sala Sámuel Urakat méltóztatott kegyelmesen kinevezni. Ugyan ezen kegyelmes kir. leírásban Ö Felsége a' Rendeknek ajánlja, hogy az országgyűlésé választása alá tartozó diplomaticai hivatalokra, az 1791-beli 11-dik törvény tzikkely értelmé szerént a' magok candidatiojokat haladék nélkül tegyék meg, Ö Felsége kegyelmesen ígervén, hogy az országgyűlésé által választandók közül való kinevezésben a' négy bevett vallásokra 's 3 nemzetekre illő tekintettel fog lenni, hogy így azon diplomaticai hivatalok bétöltésével, a' KK. és RR a' kirá-

lyi előadásokban foglalt 's más az ország boldogságára szolgáló tárgyakra nézve magok törvényhozói munkálatjokat mentől előbb folytathassák. Melly kegyelmes királyi leírás közíratra (dictatura) kikéretvén egyszersmind tanácskozás tárgyaúl felvétellett, hogy minekelötte a' kinevezett rendes elnök 's 3 ítélmesterek hiteket letévén hivatalaikba beiktattatnának, a' leendő hitformáji az országgyűlésé által vizsgáltassanak meg. A' fenn érdeklött kegyelmes királyi leírást olvasóinkkal közlebről közölni fogjuk.

Erdély nagyobb részében rendkívüli szárazság uralkodik, széna kevés lett, sarjúhoz majd semmi remény, a' marha legelők elszáradtak, ezért a' marha árra nagyon leszállott 's így sem akadnak vásárlóji; a' tavasz vetéseknevezetesen a' törökbúza (kukuritza) az ország nagyobb részeiben már özszeasszott.

A' Takarmány hijány pótlásáról egykét szó P. Tasról.

A' Bétsi újság szerént Junius 28-ról a' mezei gazdákkal az eddig szerte uralkodó szárazság, 's rendkívüli hőségre közlött vélemények, 's helyes javallatok a' pallérozottabb mezei gazdáknál már is felvételtek, 's minden lehetséges a' takarmány hijány pótlására bizonnal eszközöltetett; mert tsakugyan a' közlött javallatok e' mostoha időre tzélirányosak, hasznosak, még pedig igen hasznosak, kivált, ha sikerülnének; — azomba, ha az idő járása, 's e' rendkívüli nagy szárazság meg nem változnék, 's a' takarmánynak elvetett magunkból ismét semmi nem lenne, özsze hordott takarmányunk pedig előbbi kevés állapotjában maradna, akkor: mint kellessék magunkon segínnünk, — mihez kelljen nyulnunk, — 's mivel lehetne takarmány heányunkat pó-

tolnunk? — nehogy barmaink inségét fájdalmas szívvel szemlélni kéntelenítessünk, az előttünk tántorgó teletetésű szükségről, melly barmainkat könnyen elsöpörhetné előre gondolkodni, 's a' feljebb említett kérdésekre tsak némüleg is felelni el nem mulaszthatam. Tsekélyek tehetségeim azokra tökéletesen megfelelni, azért Hazám palérozott Gazdait felszólítom e' Kérdéseket javaslataikkal támogatni ök is szíveskednének; az enyimek e' következők:

1 ször A' hárs, mogyoró, eger, körös, nyír, juhar, fűz, rekettye, ákátz, gyertyán, és bikfák leveles galyai megszedetvén, azok valamivel kisebb kévékben, mint a' gabonát szoktuk, nyersen öszve köttetnek, 's megszáritva akár padlásra, akár pedig kazalokba szalmával fedve tétetnek el; arra azomban különösen vigyázni kellek, hogy szárítás közben meg ne ázzanak külömben levelei le hullanának. — A' bikfa galyai öszvehúzó orvosi ereje miatt, napjában tsak egyszer étetthetik; a' többi mint gyomrot erősítő jó, 's haszonvehető takarmány használtathatik.

2 or A' kertekben, szőlőkben, szántóföldeken, 's mindenünnen a' határból öszve szedett, 's megszáritott mérgetlen Zöltség, még a' földibodza, melly nyersen lévő kellemetlen szagát, 's keserűségét a' szárítás által egészen elveszti, a' Juhoknak használható.

3-szor A' kukorítza szár a' szöveken fellyül elvirágzása után kárnélkül levágattathatik, úgy a' bab, 's krumpli szárai, a' káposzta, vörös, 's burgundia répa levelei megszárogatva eltétetnek. A' krumpli szár, káposzta, vörös, és burgundia répa levelei bé is sózattathatnak hordokban — kádokban, nagyban pedig kövel, vagy téglával kirakott gödörben, illy formán: megszedvén a'

fentebb nevezetteket akkor, midön gyümmöltseiktől kárnélkül elvehetjük, 's azt nyersen soronként meg sózva tapodjuk, vagy nyomjuk bé, 's a' tetejét valamivel megterhelve, vizet öntünk reá; téiben szarvas marháink eledelére fordíthatjuk.

4-szer A' szetska vágás, 's hogy ez könnyebben eszközöltessék szalmabéli gabonáinkat, a' lehetőségig tsépeltetni kellek. Szetskavágó maschinán, melly 150 for. váltó 3 ember naponként 300 pos.mérő szetskát vághat meg, kézi szetskavágón pedig, melly 8 váltó forintba kerül, egy ember 25 – 30 p.mérőt, 's így, és ez által minden font szalmánkat, ugyan 1 font takarmányává változtathatjuk, következő képpen: — A' szetska minél apróbra vágattassék, 's az vagy sós vízzel, vagy széna polyva, vagy e' végre megszedett kakukfű, vadzsája, vagy más szagos plánták kifőzött levével nedvesítve, vagy legoltsóbb gabona nem darájával vegyítve, 's kútvízzel meglotsolva adattassék eledelül barmainknak.

5-ször A' makk, és vadgesztenye szinte a' legegészesebb eledelek közé tartoznak; 's bárha mindjárt sörtvéseink eledeléből szükségesebb barmaink kiteleltetésére ez idén a' makk nagyobb részét fordítanánk is, halálosan nem vétkezünk. — A' makk szedése illy formán történik: — midön a' makk férges része a' fáról lehullott, akkor 2—3 ponyvát terítünk a' fa alá, 's le rázzuk az egészes makkot, 's úgy ismét olyan fa alá megyünk, melly fáradozásunkat megjutalmazza. A' makkot szellős helyen jól meg kellek szárítani, azt meg darálva setskára hintoni, mellyből felséges takarmány válik, úgy szinte a' vazgesztenéből is.

6-szor Ha alljazásra öszszel az erdőkben lehullott faleveleit öszve szedjük; melly illy formán történik: a' fa-

lomb, és falevelek halomba gereblé-
tetnek, 's ottan az hosszú gázzal vagy
szalmával befedtetik, 's póznákkal
lenyomatik, mert különben lassanként
elfujdogálná a' szél. Ezzel nem tsak
hogy a' lom szalmánkból takarmányt nye-
rünk, hanem még trágyánkat is an-
nyival jobbá tesszük, hogy ez már
maga fáradozásunkat kipótoldandja.

7-szer A' széna vételben különö-
sen vigyázni kell, hogy magát a' vevő
meg ne tsalja, azért előre gazdaságos
számolást tegyen, ha a' széna szerfe-
lett drága, akkor inkább ha oltsóbban
kap szemes eleséget vegyen, 's meg-
darálva szetska között használja. Én így
egyeztetem öszve: — $2/4$ p.mérő Rozs,
 $3/4$ p.m. Árpa, és szemes kukoritza
1 p.m. Zab, 's Tenkely tápláló erejek
felér 1 mázsa szénával.

8-or A' takarmánnyal való takaré-
kos bánás, és annak a' jól elrendelt
mértékkel való kiadása. Ezt minden
Földesuraság ez idén Tisztjeitől, 's tse-
lédjeitől méltán megkívánhatja, sőt min-
den gazdának ajánlható. Egy Kosnak
egy napra 3, anya Juhnak 2, Tokjú
Báránynak $1\ 2/4$, Jármos ökörnek 20,
Tehénnek 15 font tápláló erejű takar-
mány elég, 's illy számolással a' gazda
bú nélkül telettethet.

9 szer A' legelő rozson kívül Őszi-
vetéseinket korábban elvetni, hogy
azok minél előbb felvehessék magokat,
's még azokon is száraz fagyos időben
képesint legeltethetjük barmainkat a'
nélkül, hogy magunknak kárt okoznánk.

Ime ezek azok, mellyeket takar-
mány heány potlására tapasztalt pró-
báim után ajánlhatok Hazámfiainak,
de különösen azoknak, kik még illye-

sekben járattanabbak. A' miveltebb gaz-
dák tsak képesek magokon segíteni,
de a' szegény pór, hazánkban elha-
gyatott jobbágyok, mit miveljenek ezek?
talán azt gondolják, hogy a' mult te-
lettetés szerént takarmányjok elfogytá-
val újonan fedett házfedelők leéttetése
elégséges leend? Oh! tsalódnak, — ha
pedig most meg nem szerzi a' szük-
ségeseket, majd későbbben a' legnagyobb
költséggel sem lehetnek megszerezhe-
tők, 's így hazánkban a' szépen kez-
dő állattenyésztés tsak e' mostoha év
által, ha tsak mesterségesen nem se-
gélünk bizonyosan tsonkulni fog. Vaj-
mi jót tennének a' földes Uraságok, ha
erdejikkben jobbágyaiknak a' galyszedést
meg engednék, úgy szinte jót tenné-
nek a' Lelkiatyák, Tisztek, Jegyzők,
és mások is, ha az ön magokkal tehe-
tetleneket, és magyar hazánkban a' se-
téttségben vakoskodókat felvilágosítanák,
's elősegítenék. Segéljük szegény tár-
sainkat legalább tanátsal hazafiak! szol-
gáljon ösztönül ama nagy lelkű Szé-
csényink, ki tsak embertársainak bol-
dogításokért él, és fáradhatatlan mun-
kásságában tsüggedhetetlen marad. —
Vajmi szép példa lehet ez!!!

F ö k ö v i A n t a l,
Gazdatiszt.

A' Pénz folyamat Augustus' 7-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 98 $25/32$

Az 1820-béli sorsosok: — —

Az 1821-béli hasonlók: — —

Bétsvárosa 2 $1/2$ p. Centes Bankó Obli-
tzióji: 57 $9/32$ for. keltek, mind Conv.
Bank-Aktziák keltek — — for. ton
Conv. Pénzben.